פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هديرخ

גליון 23, 10 ביוני 2009

היעבור אובאמה מדיבורים למעשים?

נאומיו של **ברק אובאמה**, נשיא ארצות-הברית, בשבוע שעבר בקהיר ובנורמנדי, הרשימו בדיבור התקיף נגד ההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית ובעד פתרון של שתי מדינות, ישראל ופלסטין, כמו גם בנושאים אחרים. אולם קריאה נוספת של הדברים שאמר אובאמה מעלה את השאלה: האם מעבר להכרזות, שדומות להן השמיעו גם נשיאים קודמים, יש לאובאמה תוכנית פעולה ברורה, כיצד להשיג את פתרון שתי המדינות?

אובאמה לא אמר, למשל, שהכיבוש שראשיתו ביוני 1967 אינו חוקי, וכי גבולות השלום צריכים לחפוף את קווי ה-4 ביוני 1967, עם תיקוני גבול מוסכמים. הוא קרא לעצור את ההתנחלויות, אך לא קרא לפרק אותן. הוא גם לא רמז, מה בדעתו לעשות, אם ממשלת נתניהו-ליברמן-ברק תמשיך את הבנייה בהתנחלויות, שכולן אינן חוקיות.

נכון שהימין בישראל וממשלתו הביעו תרעומת ואפילו כעס על דברי אובאמה, וניסו לטעון, כי אובאמה מפר את ההסכמות שהושגו עם ממשל בוש בדבר בנייה בהתנחלויות הקיימות. אך אין להיתלות בכעס זה, כדי לקבוע, שדבריו של אובאמה סימנו קו ברור של פירוק התנחלויות. גם אין להסיק מהכעס של נתניהו, כי אובאמה ינקוט צעדים נגד ממשלת ישראל בכלים העומדים לרשותו במסגרת התמיכה המדינית והצבאית הרחבה, שארה״ב מעניקה לישראל.

מעניינים בהקשר זה היו דבריה של ח״כ ציפי לבני, יו״ר קדימה. בתגובה לנאום אובאמה בקהיר ציינה לבני, כי אם ממשלת נתניהו הייתה מודיעה על הסכמתה לעקרון של שתי מדינות (שכפי שעשו ממשלת אולמרט וממשלת שרון לפניה) – אפשר היה, לדעתה, להשיג את הסכמת ארה״ב לסיפוחם לישראל של כל השטחים הנמצאים מערבית לגדר ההפרדה, כלומר – את הסיפוח של ׳גושי ההתנחלויות׳, שבהם חיים מרבית המתנחלים. אכן, מקריאת דבריו של אובאמה אי-אפשר להסיק, כי אפשרות כזאת אינה קיימת.

ובכל זאת, מה היו מטרותיו של אובאמה בנאומו בקהיר? אין ספק שהוא משקיע מאמצים רבים בשיפור הדימוי של ארצות-הברית. הוא מעוניין להציג את ארה״ב כמעוז החירות והסובלנות, תוך דחיקתן הצידה של העובדות, המעידות על הפרקטיקה רבת השנים של תוקפנות וחתרנות, האופיינית לאימפריאליזם האמריקאי. אובאמה, בפנייתו הישירה לעולם הערבי והמוסלמי, מעוניין להעמיק את התיאום האסטרטגי בין ארצות-הברית לבין המדינות הערביות הפרו-מערביות, וזאת מבלי לוותר על ישראל כבסיס אסטרטגי אזורי.

לכן, רק אם אובאמה ידבק בהידברות עם ממשלת אירן וידחה את ההצעות ההרפתקניות של נתניהו להשתמש בכוח; ואם הוא יגלה יוזמה מדינית החלטית לסיום הכיבוש ולכינון פלסטין עצמאית בגדה וברצועה, שירושלים המזרחית היא בירתה – אז נוכל לטפח תקוות של שלום בעידן אובאמה.

הישג גדול ל"קמפוס לכולנו"

בבחירות לאגודת הסטודנטים באוניברסיטה העברית, שנערכו ב-2.6, ציפו סטודנטים רבים בקוצר רוח לראות מה תביא המערכה הסוערת הזאת. משהתפרסמו התוצאות, היו ברורים שני דברים משמעותיים: ראשית, אין הכרעה בין שני התאים הגדולים, עתירי התקציב ונתמכי אנשי השלטון. ״רוח חדשה״, עמותה בשליטת ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, התרסקה מרוב של מעל ל- 40 נציגים בוועידה ל- 14 נציגים כיום; ואילו ״הפורום למען הסטודנטים״, שהוא חיבור בין הליכוד והעבודה לבין תנועת סטודנטים ירושלמית, קיבל 16 נציגים בוועידה.

שנית, השמאל הפתיע ובגדול. בבחירות אלה התמודדה לראשונה תנועת שמאל, שחתרה על דגלה שוויון בין הסטודנטים, שותפות ערבית-יהודית, סולידריות עם העובדים וחשיבה סביבתית מתקדמת. במילים אחרות – אג׳נדה חברתית-כלכלית שמאלית. לתנועה נבחר השם ״קמפוס לכולנו״, והיא נוסדה ביוזמת חד״ש ובשותפות עם מרצ ו״אין זו אגדה״ (תא ציוני שמאלי).

"קמפוס לכולנו" השיגה 11 צירים בוועידה, יהודים וערבים, נשים וגברים. ״השמחה שלנו בהכנסת 11 צירים לוועידה כפולה על רקע התרסקות הימין הקיצוני, הימין, שציפו שהוא יתמודד על ראשות האגודה, השקיע משאבים רבים, אך הציג תוצאה דלה של 5 צירים בוועידה״ - אמר **חסאן טואפרה**, מזכיר תא הסטודנטים של חד״ש בירושלים וממקימי התנועה, והוסיף: ״קמפוס לכולנו, שהחלה להתארגן רק לפני חודש ימים, הפכה מתנועה שולית ללשון המאזניים בהרכבת הקואליציה באגודת הסטודנטים״. התנועה תקיים בימים הקרובים מפגשים לביסוסה ולהבניית מוסדותיה ותבחר ועד.

נציגי ״קמפוס לכולנו״ באגודת הסטודנטים הם: יעל וולפנזון, איה פורט, ח׳אלד עדווי, מוחמד נבולסי, מיסאם סאלם, יעל מלין, יאסמין חטיב, שאדי עומר, נמרוד הוד, דרור בוימל ורביע חורי.

מדוע מרץ לא פועלת להקמת חזית שלום עם חד"ש?

חלפו יותר ממאה ימים מאז הבחירות, ואין בכנסת מפלגה ציונית שאידיאולוגית ניתן להגדירה כאופוזיציה. הדבר אמור גם לגבי מרצ, שאין סימן, כי החלה להשתקם. בכיר נבחריה, חיים אורון (ג׳ומס), כשהסביר מדוע אינו רואה מקום להתפטרותו לאחר המפלה, הדגיש, כי תפקידו לתקן ולהבריא. ספק אם התומכים השורדים חשים בכך. ליד ג׳ומס - שני חברי כנסת נוספים, שמידי פעם מדברים יפה, אך אין להם השפעה כלשהי בפנים ובחוץ. כיום נראה שהשמאל הישראלי שקוע בתרדמת עמוקה, וספק אם יש ביכולת נציגי התנועה בכנסת לעוררו.

עד כה אין סימן, כי מרצ מצאה דרך שתצביע על היותה חלופה רצינית לדרך שבה מתנהל השלטון במדינה. כצבר ותיק, הצופה על הנעשה במדינה מפאתי הר מירון, אני מתרשם משני כשלים יסודיים למשבר המתמשך של מרצ. האחד - מחדל ארגוני: היעדר קשר של ראשי התנועה עם התומכים, לפחות בגליל. הכשל השני - היעדר המסר האידיאולוגי. לא ברור מהם סדרי העדיפויות של מרצ כיום. לבטח שהחשוב שבהם ,המחויבות לשלום - אינו אחד מהם. מרצ הפכה להיות עוד תנועה לאומית, שאין לה דרך משכנעת להשגת שלום, והשוני בינה לבין מפלגת העבודה וימינה ממנה - מזערי .

איתות רועם לחולי של מרצ הוצג בבחירות, כשהסתבר שגדל מספר בוחרי חד״ש, שבעבר הצביעו בנאמנות למרצ (ביישובי, מצפה חרשים, הצביעו כ-12% לחד״ש). קשה להבין, כיצד לאחר שחלפו יותר משלושה חודשים מהבחירות, אין כל סימן למחשבה חדשה תוססת שתשכנע תומכים בפוטנציה, כי פני התנועה לשלום. האם מרצ ערוכה ליוזמה להקים חזית שמאל משותפת עם חד״ש, שיחד יפעלו להסדר שלום? ציבור התומכים המוטרד לא קיבל עד כה הסבר ענייני, מדוע לא נעשה אפילו ניסיון עשייה בכיוון זה. האם תמר גוז׳נסקי, חנא סוייד ודב חנין - פסולים מלהיות בעלי ברית? בשיחות פרטיות עם בכירי מרצ הם מביעים אי-נוחות בכל הקשור בשיתוף בעשייה עם מקביליהם הערבים. צריך להיות להם ברור, כי כדי לשרוד - חיוני שיתגברו על מחסומים פסיכולוגיים אלה.

פרופסור סמי סמוחה פרסם (18.5.09) את ממצאי המדד ליחסי ערבים-יהודים לשנת 2008. הנתון הראשון שציין הוא, כי ״רוב הערבים והיהודים בעד שילוב, הערבים תומכים יותר בשילוב מאשר היהודים....״, והוא מוסיף, כי יותר מ-61% מהערבים מרגישים שישראל היא מקום טוב לחיות בו. ובנפרד, שבדומה ל-50% בקירוב מהיהודים, קרוב ל-60% מהערבים חשים אי-אמון כלפי המשטרה. בדוח ממצאים המראים, כי בנושאים רבים יש מכנה משותף מספיק רחב בדעות הנשאלים הערבים והיהודים, לדיונים ולעשייה משותפת בנושאים חברתיים-פוליטיים. רצוי, כי ראשי מרצ ילמדו וישקלו, כיצד ניתן לנצל באופן חיובי את הדברים שנכתבו בדוח זה.

במסגרת הסיסמאות שנכללו במצע מרצ בבחירות, לא היה לה סיכוי להצליח. המסרים היו דלים ומשומשים, והיה ברור שלא ישכנעו. כדי שהתנועה תשנה כיוון, חיוני, כי נבחריה ישכנעו את ציבור בוחריה, את אלה שנטשו, ואת אלה שטרם מצאו גוף שיענה על כמיהותיהם - כי מרצ תפעל בכנות ובהתלהבות למען השלום, בשיתוף עם כל אזרחי ישראל, המאמינים שזו הדרך. כדי לעשות זאת, חיוני לגייס מתנדבים רבים לפרק זמן ממושך. אשתקד עשה כך בהצלחה רבה ברק אובמה בארה״ב. ספק אם חברי הכנסת הנוכחיים של מרצ, או המופיעים בעשיריית המועמדים הראשונים - הם חריפי מחשבה או בעלי יכולת שכנוע, המתקרבים לכישוריו של ברק אובמה, אך זה מה שיש לנו. מרצ צריכה להיהפך למפלגת שלום אמיתית, דבר שיאפשר לה לטפס החוצה מהבור העמוק שבו היא כיום. חבל לבזבז זמן, יש להתחיל במשימה כבר היום.

דן בבלי, יו״ר המרכז היהודי-ערבי באוניברסיטת חיפה, תושב מצפה חרשים בגליל

(פורסם לראשונה באתר ynet)

ח"כ אגבריה ביקש להשתתף בוועדת החקירה של האו"ם

ח״כ עפו אגבריה (חד״ש) פנה בשבוע שעבר למזכ״ל האו״ם באן קי-מון בבקשה לאפשר לו להשתתף בוועדת החקירה של האו״ם, הבודקת בימים אלה, האם ישראל ביצעה פשעי מלחמה במהלך מלחמת עזה. אגבריה ציין בפנייתו, כי ״כחבר בכנסת ישראל וכמי שעבד כרופא במשך יותר מ-30 שנה במוסדות רפואיים מובילים בישראל, אני פונה אליך בבקשה לאפשר לי לקחת חלק פעיל במשלחת הבדיקה של האו״ם. ברצוני לחלוק עם הוועדה את ניסיוני ואת תובנותי כרופא בנוגע לנושאים שהוועדה חוקרת״.

ח״כ אגבריה הביע תקווה, כי הוועדה לא תחסוך מאמצים, כדי לחשוף ״את פשעי המלחמה ואת הזוועות שישראל ביצעה במהלך המתקפה הצבאית נגד עזה, ושתוצאותיה הסופיות יסייעו להעמיד לדין את פושעי המלחמה הישראלים״. הוא גינה את החלטת ממשלת ישראל שלא לשתף פעולה עם הוועדה, הפועלת בעזה.

נדחתה הצעת "עיר לכולנו" להקים מועצה אקולוגית עירונית

ברוב קולות דחתה מועצת עיריית ת״א-יפו בשבוע שעבר את ההצעה של ״פורום הסביבה״ של ״עיר לכולנו״ להקמת מועצה אקולוגית עירונית. בהצבעה, הצטרפו חברי המועצה של מרצ ו״לתת לחיות״ לחברי המועצה של ״עיר לכולנו״ ותמכו בהצעה. נציגי מפלגת ״הירוקים״, החברה בקואליציה, הצביעו נגד.

דובר ״עיר לכולנו״ מסר, כי ״במעשה זה ממשיכה הקואליציה במועצת העיר לנקוט בטקטיקה, הממאנת לקבל הצעות של האופוזיציה במועצת העיר, גם אם יש להן תמיכה. יתכן ש׳עיר לכולנו׳ תצליח בכל זאת לגייס תמיכה נוספת להצעה במסגרת הוועדות העירוניות״.

חבר המועצה מטעם ״עיר לכולנו״, ד״ר נח עפרון, הציג למועצת העיר את ההצעה להקים ״מועצה אקולוגית עירונית״ - גוף עירוני, המורכב מאנשי סביבה ומינהל עירוני, שמטרתו לקדם ולטפל באופן מערכתי ובשיתוף הציבור בענייני משק המים, השטחים הירוקים והפתוחים, החי והצומח. כיום לא קיים גוף, המאחד את המידע והידע בתחום האקולוגי לכלל ראיה מערכתית. החלטות חשובות בתחום זה מתקבלות בראיה הצרה של כל גוף מנהלי.

להתאחד במחאה נגד התקציב הממשלתי

המדינה צריכה להבטיח את קיומנו, ולא לדאוג לאליטה צרה.

מאת **דורית אברמוביץ'**

לקראת קריאה ראשונה בכנסת, באמצע יוני, של חוק תקציב המדינה הבא, לקראת עוד קיצוץ רוחבי, שמשמעו קיצוץ דווקא במשרדי העבודה, הבריאות, השיכון, החינוך והרווחה, החליטו הארגונים הפמיניסטיים בישראל לצאת למהלך מחאה ציבורי ורחב. הפמיניסטיות מודיעות קבל עם ועדה - איננו מוכנות כי תשתמשו במונח "משבר כלכלי", כדי להמשיך ולערער את הביטחון הקיומי של רוב האוכלוסייה.

משנות ה-80', ובשנים האחרונות ביתר תאוצה, מפריטה הממשלה כמעט כל שירות חברתי. ועתה היא משתמשת בתירוץ המיתון וה"אין ברירה". זה הזמן לתהות, כיצד אותו קיצוץ רוחבי רע ונמהר יתמקד דווקא בהפחתת עד מיגור שלל שירותים חברתיים, ויותיר נשים ואנשים ללא שירותי עבודה ורווחה, כמעט אך ורק עם רפואה פרטית, ועם מחסור חמור בדיור ציבורי.

יש לתהות, האם יקוצצו גם התקציבים הצבאיים, לרבות המימון לבנייה בהתנחלויות, להארכת החומה, לשכלול כלי המלחמה? זו אינה שאלה רטורית במדינה שמתבלבלת בין ביטחון לבין עוד יציאה למלחמה.

ב'קיצוץ רוחבי' הכוונה היא לפגיעה ישירה בביטחון הקיומי-הבריאותי-הכלכלי דווקא של אותן אוכלוסיות מפריפריה גדולה. שאלה: מדוע ממשיכים להחליש בדיוק את אלה שממילא מודרות ומודרים מכל ביטחון כלכלי-חברתי והכנסה בטוחה?

זה הזמן לצאת לרחובות. הגיעה העת ליצור מסה אזרחית גדולה וקריטית, שתאמר די לממשלה, לא עוד. אל תעשו שימוש במונח "משבר כלכלי" כדי לקצץ בביטחוננו הכלכלי, שגם כך נותר רעוע אחרי שנים ארוכות של הפרטה סדרתית. אל תשתמשו בתירוץ של מיתון, כדי להפחית דווקא מתקציבי השירותים החברתיים, שלולא הם רבות ורבים יוותרו ללא כל הגנה על קיומם. זה הזמן לקרוא ולדרוש, אם לקיצוצים אתם תאבים, כי לכאורה אין מספיק כסף בתקציב המדינה, קצצו נא במשרותיכם, במשרדיכם, בנסיעותיכם, ביועצי התקשורת שלכם, בעוד בנייה של התנחלות וכביש עוקף. זו העת שתזכרו, זו קודם-כל מדינתנו.

עשרות ארגונים פמיניסטיים כבר נערכים לצעדי מחאה, להשמעת קול המחאה הרם של האוכלוסייה. אל הארגונים יצטרפו עוד שלל איגודים מקצועיים וציבור רחב. כל אלה יגידו: די! מאסנו במדיניות כלכלית שמפריטה את ביטחוננו ומותירה אותנו מובטלות, מובטלים, קורסים תחת העסקה פוגענית, מסתפקים בלית ברירה בשכר זעום, שמותיר מאות אלפים רעבים וחולים. מאסנו לקרוא, כי אין כאן כסף במדינה.

המסרים, שעוברים לציבור הרחב באדיבותם של יועצי תקשורת, הפסיקו לשכנע אותנו, כאילו בשל המיתון אין תקציב עבור כיתות לימוד, לשכר הוגן לעובדות חינוך ורווחה, להבטחת ולהשלמת הכנסה ראויה, ליצירת מקומות ראויים לתעסוקה, לבניית דיור במחירים נגישים עבור רוב האוכלוסייה, ליצירת משרות תקינות והוגנות במקום העסקה שעתית, שמותירה מאות אלפי עובדים ועובדים ללא יכולת לכלכל את משפחותיהם.

זה הזמן שארגונים פמיניסטיים וחברתיים, איגודים מקצועיים וציבור רחב יתאגדו למהלך מחאה מגייס. כל אלה יודיעו לממשלת קיצוץ ומידור: התבלבלתם לגמרי, המדינה נועדה לדאוג לביטחוננו ולא לביטחון של אליטה צרה, העושה שימוש בסלוגן של משבר כלכלי, על מנת להסיר מאתנו כל הגנה חברתית-כלכלית ראויה.

רשות בתי הסוהר: הכלא הפרטי יעלה 20% יותר

עלות הקמת הכלא הפרטי בנגב ותפעולו בידי יזמים פרטיים גבוהה בכ-20% מהעלות של ההקמה וההפעלה בידי שירות בתי הסוהר - כך קובע דין וחשבון פנימי של השירות.

הדו"ח גובש בעקבות בדיקה מקיפה, שערך שב"ס לאחרונה. ממצאי הדו"ח סותרים את הנחת המוצא של המדינה, עליה הכריזה בעת מתן האישור להקמת הכלא הפרטי. הטענה הרשמית הייתה, כי הקמה ותפעול בידי בעלים פרטי יחסכו 15% מהעלות.

התחשיב הראשוני של המדינה העריך, כי הקמת הכלא בידי יזם פרטי, שגם יתפעל את הכלא במשך 25 שנים, תחסוך למדינה 150-200 מיליון שקל - רובם באמצעות חיסכון בשכר סוהרים. חישוב זה, הוא ששכנע את בכירי שב"ס לשתף פעולה עם המהלך. אולם בשנה האחרונה החלו בשב"ס להתריע כי עלויות ההקמה יקרות משמעותית. לפני כשנה העריך בכיר בשירות כי עלויות ההקמה הפרטית גבוהות ב-30% מאלו של המדינה.

פתיחתו של הכלא נועדה להתקיים בימים אלה, אלא שלאחרונה הוציא בית המשפט העליון צו ביניים, המונע את הפעלת הכלא. הצו הוצא במסגרת עתירה נגד חוקיות הפרטת בתי הסוהר שהגישו עורכי הדין אפי מיכאלי, גלעד ברנע, אביב וסרמן ויעל ברדה.

במכרז להקמת הכלא זכו ב-2006 אפריקה ישראל, מנרב הנדסה ואימרלד האמריקנית. המכרז קבע כי הכלא ייבנה בתוך 32 חודשים בסמוך למתחם הכליאה אשל בבאר שבע, ויאכלס 800 אסירים.

הממונה על השכר מתנגד לשכר מינימום

הממונה על השכר באוצר, אילן לוין, אמר בשבוע שעבר בריאיון ל"כלכליסט", כי אף שפערי השכר מדאיגים אותו, הוא סבור שחוק שכר המינימום גרם נזק למשק.

"חוק שכר המינימום גרם להוצאת מפעלים מישראל לחוץ לארץ, למשל בענף הטקסטיל", אמר לוין, והוסיף: "יש לחשוב מחדש על הנושא. באזורי פיתוח, למשל, עם הסכמה של העובדים, אפשר לעשות הסכם קיבוצי עם שכר נמוך משכר המינימום".

ושוב סדרה של חוקים דרקוניים

20 שנות מאסר למי שיסייע לפליט מדארפור

מליאת הכנסת החילה בשבוע שעבר דין רציפות על שורה של חוקים דרקוניים, שיצטרפו לחוקים האנטי-דמוקרטיים הרבים שחוקקה הכנסת בשנים האחרונות, ובמיוחד בשבועות האחרונים, שמעליהם מתנוסס דגל שחור של אי-חוקיות.

כך, למשל, אישרה הכנסת בשבוע שעבר הצעת חוק (כהוראת שעה), אשר רומסת את זכויות העובדים, המעוגנות בהסכמי עבודה חתומים. לפי הצעת החוק, תישלל מהעובדים מחצית מדמי ההבראה המגיעים להם לפי הסכמי העבודה. הצעת החוק תחול על כל העובדים, לרבות על אלה, כמו המורים, למשל, אותם עופר עיני, יו״ר ההסתדרות, אינו מייצג.

ח״כ **דב חנין** (חד״ש) הוקיע (2.6) את הצעת החוק ״למניעת הסתננות״, אשר גוזרת עונשי מאסר כבדים על פליטים, שעוברים את הגבול. לפי הצעת החוק, אם מי שהוביל את הפליט היה חמוש בסכין, הפליט עצמו צפוי לעונש מאסר של 20 שנה בגין הסתננות. ואם לא די בכך, נכתב בהצעת החוק, כי בעלי מצפון, אשר מסייעים לפליטים שהגיעו לארץ בצורה לא חוקית, יהיו צפויים אף הם לעונש של 20 שנות מאסר.

דב חנין, אשר היה חבר הכנסת היחיד שהצביע במליאה נגד החוק למניעת הסתננות, ציין, כי יהודים רבים ניצלו בשעתו, כאשר בעלי מצפון נתנו להם מחסה תוך סיכון חייהם.

בהמשך דבריו הוקיע חנין את כוונת הקואליציה לגזול מהאופוזיציה את נציגה בוועדה לבחירת שופטים.

בהתייחסו לתרגיל העורף, שנוהל בשבוע שעבר, התריע חנין על כך, שאחד התרגילים היה – דיכוי הפגנות של אזרחים ערבים. חנין הדגיש, כי אופי זה של התרגיל הופך גם אותו לפגיעה בדמוקרטיה, לחלק ממהלך פוליטי שנועד לסמן את האוכלוסייה הערבית בכללותה כאוייב.

האבטלה – אסון חברתי

בהעלותו הצעה דחופה לסדר היום בנושא הגידול באבטלה, ציין ח״כ **מוחמד ברכה** (חד״ש), כי ברבע הראשון של 2009 עלה מספר דורשי העבודה עד ל-228 אלף. גם בחודשים האחרונים נמשך גל הפיטורים, ולכן צפוי שמספר המובטלים ימשיך לגדול.

ברכה הוקיע את החלטת הממשלה להרחיב את ״תוכנית ויסקונסין״, שנועדה להפריט את שירות התעסוקה ולגזול גימלאות מחסרי מקור קיום. בכוונת הממשלה, אמר, לבטל הקלות מסויימות, שיזם השר אלי ישי, ולהחזיר לחברות הפרטיות, שהן הזכייניות, את המתכונת הפוגענית הקודמת.

העמקת הפערים בין עניים לעשירים

בעקבות דו״ח מרכז אדוה בנושא ״עוגת ההכנסה הלאומית״, הציג ח״כ **עפו אגבריה** (חד״ש) את מצבם הקשה במיוחד של העובדים הערבים. אגבריה תבע לפתוח את שערי המגזר הציבורי בפני העובדים הערבים, ולקלוט ערבים בחברות כמו חברת החשמל ומקורות.

בהתייחסו לסקר של ההסתדרות הרפואית בנושא הרחבת הפערים בגישה לשירותים רפואיים, ציין ח״כ אגבריה ב-3.6, את הנתון החמור, לפיו אחד מכל שמונה אזרחים ויתר בשנה האחרונה על רכישת תרופות בשל מצוקה כלכלית. מאותה סיבה, ויתרו עשירית מהישראלים על ביקור אצל רופא, לרבות רופא ילדים.

אגבריה ציין, כי זו תעודת עניות לחברה הישראלית, ששירותי בריאות הפכו נחלתם של העשירים, ואילו חולים עניים נתפסים כנטל על המערכת.

באותו דיון אמר ח״כ דב חנין, כי אחד הנתונים הקשים בדו״ח ההסתדרות הרפואית הוא הגידול, במהלך העשור האחרון, של שיעור ההוצאה הפרטית לבריאות מ-34 ל-43 אחוזים מההוצאה הלאומית לבריאות. נתונים אלה הם תוצאה של מדיניות ממשלתית המייבשת את מערכת הבריאות, אמר חנין, וקרא לממשלה להעלות באופן דרמטי את התקציבים הציבוריים למימון שירותי הבריאות.

המהלך להפרטת קרקעות המדינה

בהתייחסו להצעת הרפורמה במינהל מקרקעי ישראל, ציין ח״כ חנא סוייד (חד״ש), כי הממשלה מתכוונת לכלול בתוכנית ההפרטה של מקרקעי ישראל גם קרקעות שהופקעו בשעתו לצורכי ציבור, אך לא נעשה בהן שימוש ציבורי. קרקעות אלה יש להחזיר לבעליהן, שמהם הופקעו. סוייד תבע להוציא את הרפורמה הזאת מ״חוק ההסדרים״, כדי שהכנסת תוכל לדון בכובד ראש בהיבטיה השונים, לרבות היבט של הפרטה.

בית המחוקקים

חישוב שכר לימוד לצורך הנחה בארנונה

ח״כ חנא סוייד (חד״ש) העלה (1.6) בקריאה טרומית את הצעת החוק, שנועדה להכליל את התשלום בגין שכר לימוד במוסד להשכלה גבוהה בחישובי ההנחה בארנונה.

סוייד ציין, כי משפחות רבות מתקשות לממן את שכר הלימוד בשל מצבן הקשה. הנחה בארנונה בגין שכר הלימוד תקל על המשפחות ותעודד לימודים אקדמיים. ואילו הסטודנטים, ברוכשם השכלה יחזקו את היישובים, ולכן זו השקעה כדאית לרשות המקומית.

הצעת החוק זכתה בתמיכתם של 25 ח״כים, אך נדחתה בשל התנגדותם של 41 ח״כים.

לשחרר אסירים פלסטינים כדי שישוחרר גלעד שליט

בדיון על גלעד שליט (3.6), אמר ח״כ דב חנין, כי על הממשלה לשים קץ לסבלו של גלעד שליט, הנמצא בשבי כבר שלוש שנים, ולשם כך עליה לשחרר את מאות האסירים, ששמותיהם הועברו בידי חמאס, ובמיוחד את מרואן ברגותי.

יום הסביבה 2009 בכנסת

ב-9 ביוני, תציין הכנסת את יום הסביבה הבינלאומי.

השדולה הסביבתית בראשות ח״כ ד״ר דב חנין (חד״ש) וח״כ אופיר פינס פז (עבודה), בשיתוף ארגון ״חיים וסביבה״ - ארגון הגג של ארגוני הסביבה בישראל, תערוך במהלך היום דיון בנושא הכנות הממשלה לוועידת האקלים בקופנהגן 2009, ובנושא יישום חוק האכיפה הסביבתית ברשויות המקומיות. במהלך היום יקיימו ועדות הכנסת השונות עשרה דיונים מיוחדים לציון יום הסביבה.

אמת בפרסום

על החיוך של בנק דיסקונט, המבט של אריסון, והקשר בין כסף לניו אייג'.

מאת **נועם יורן**

על מה מתנהל המאבק בין שרי אריסון, בעלת גרעין השליטה בבנק הפועלים, לבין נגיד בנק ישראל, סטנלי פישר? אנחנו כמובן לא יודעים הרבה. אבל אנחנו יכולים להשתמש כאן ביתרונו של המתבונן מרחוק.

אולי המאבק ביניהם, בחשבון אחרון, הוא בדיוק כפי שהוא נראה על פניו, בראייה השטחית ביותר: מאבק בין בנקאי חמור סבר לבין אישה עשירה עם חיוך בנוסח העידן החדש. כלומר אולי המאבק הוא יותר היסטורי מכפי ששניהם יכולים לדעת: מאבק על דמותו של הכסף. האם הכסף יוסיף לדבוק בדמותו זעופת הפנים, דמות הבנקאי או התעשיין, המוכרים לנו מ"הקפיטל" או מהרומנים של דיקנס, או שמא דיוקנו משתנה עכשיו מול עינינו אל פני החיוך והמבט המזוגג, המוכרים לנו מעשרות ספרי הדרכה ומיסטיקה חדשים? אם מציגים כך את הדברים, נדמה שאריסון נמצאת כאן בצד המנצח – גם אם היא עצמה תפסיד במאבק הנוכחי.

בל נטעה, החיוך החדש שהכסף עוטה לא אומר שהכסף משנה את אופיו. הוא בטח לא אומר, שהכסף מתחיל פתאום להיות אנושי יותר. נהפוך הוא: החיוך ינצח, משום שדווקא הוא, ולא הפנים הזועפות, יכול להפגין בצורה הטובה ביותר את האדישות הטמונה בכסף, משמע את האדישות המאפיינת את היחס האנושי המתווך דרך כסף. החיוך הזה הוא בדיוק כמו החיוך שהפך לסמל של בנק דיסקונט: קו לבן מעוקל, המתנוסס מעל כל סניף או כספומט של הבנק. ההפיכה של החיוך לסמל גראפי מופשט ואטום מספרת את כל הסיפור. הסמל אומר: "אצלנו יחייכו אליכם", ובו בזמן - "אבל לאיש כאן לא איכפת מכם" (כלומר, איכפת לנו מכם בדיוק כמו שאיכפת לכספומט שמחייך אליכם).

כתבה ששודרה לא מכבר ביומן שישי בערוץ 2 הראתה את המתרחש במפגשים ההמוניים של אחת מחברות השיווק הרב-שכבתי, הפועלות היום בישראל – אותם משחקי פירמידה, שבהם כל משתתף הוא משווק ולקוח בו בזמן (כל מצטרף חדש קונה איזה מוצר אידיוטי ממי שצירף אותו, וממַמן את כל מי שהצטרף לפניו, תמורת הזכות לצרף אחרים לארגון ולמכור להם אותו מוצר אידיוטי ... וכן הלאה). הדבר המעניין הוא שגם שם ראינו את חיוכי העידן החדש. מנחה האירוע הורה לכולם לדמיין בקול, היכן הם יהיו בעוד שנה – "אני מוכר במיליונים ויש לי בית יפה". ואחר כך כולם אמרו זה לזה: "כן, אתה יכול", והתחבקו.

מנקודת מבט פורמלית, ישנה כאן תעלומה: הרי המנגנון של זרימת הכסף מוסדר לגמרי, כל העסק גלוי ושקוף – אז למה צריך גם לחייך ולהתחבק?

התשובה נמצאת בדיוק בנקודה, שבה משחק הפירמידה המופרע משיק למציאות הכלכלית הרגילה. המשתתפים במשחק הפירמידה מחייכים ומתחבקים, כי הם חייבים להאמין. המשחק כולו עובד על אמונה. אבל זאת גם אומרים על איש המכירות: איש מכירות טוב אינו שקרן – הוא מאמין לשקרים שהוא מספר. במובן הזה משחק הפירמידה של השיווק הרב-שכבתי הוא תמצית של מציאות כלכלית עכשווית, שבה הכל הם גם מוכרים וגם קונים; שבה חייבים לקנות, כדי שאפשר יהיה למכור; שבה צריכה היא העיקרון המארגן, החובה היסודית.

במציאות הזאת, החיוך הוא חלק ממשי מהתנועה של הכסף. בדיוק כמו הבורסה, גם משחק פירמידה צריך איזה עוגן, כדי שהמשחק לא יתמוטט מיד. זאת הסיבה היחידה לכך, שחברות השיווק הרב-שכבתי גם מוכרות דבר מה לאורך הפירמידה (ולא סתם מעבירות כסף מיד ליד). אבל חלק ממה שמוכרים בהן הם האמונה והחיוך. מה שנמכר הוא החיוך שאומר, כי הכסף ימשיך לזרום.

המעבר מכלכלה של ייצור לכלכלת צריכה מספק את ההסבר היסודי ביותר להתפשטות של אמונות העידן החדש למיניהן.

אמונת העידן החדש המחויכת והלא מחויבת היא הדת של הקניון.

אם לקפיטליזם חמור הסבר של המפעל ושל פס הייצור התאים הפרוטסטנט הסגפן, הרי שלקפיטליזם הצבעוני של הקניון מתאים איש העידן החדש המחויך. במלים אחרות, פס הייצור הוא מונותיאיסטי ואילו הקניון הוא פגאני. וזה המאבק בין שרי אריסון לבין סטנלי פישר.

מי משחק את אלוהים?

תגובה למאמר של שרון שחף "משפחת עופר משחקת את אלוהים" ("זו הדרך", 13.5).

המאמר שפך אש וגופרית על משפחת עופר. אך האם זו באמת הכתובת הנכונה?

שרון שחף מתרעמת על שהאחים עופר קנו את נכסי המדינה במחירי חיסול; שקיבלו שליטה בבתי הזיקוק ובמפעלי ים המלח ורמת חובב, שהיו בעבר בבעלות המדינה. אך האם שאלה את עצמה, מי מכר להם את הנכסים האלה במחירים מצחיקים? כלום לא המוכרים הם האשמים?

בני משפחת עופר הם סוחרים ממולחים, שרכשו נכסים מפוליטיקאים שלומיאלים וחסרי אחריות לגבי תפקידם. מדוע, אם כן, להאשים את הקונים?

האשמים היחידים בכך שהנכסים שלנו נמכרו לאותם בעלי הון הם הפוליטיקאים באותן ממשלות, שמכרו את הנכסים האלה, ואותם יש להעמיד לדין.

ומאחר שהפוליטיקאים נבחרו על-ידינו, נשאלת השאלה: מה עשינו אנו, כאשר הם מכרו את נכסי המדינה - האם הייתה מחאה מצד מישהו?

הדבר נכון גם לגבי זיהום האוויר, המוזכר במאמר: מי אשם שלא אוכפים את החוקים הנוגעים בדבר?

ניני אנאלי, כפר סבא

גומרים עם הכיבוש, מתחילים לחיות!

במלאות 42 שנה לכיבוש השטחים הפלסטיניים ביוני 1967, צעדו בשבת, 6 ביוני, בתל-אביב אלפי מפגינים יהודים וערבים, שתבעו: "לסיים את הכיבוש – להציל את הדמוקרטיה", "גומרים עם הכיבוש – מתחילים לחיות".

ליוזמת חד"ש לקרוא להפגנה, הצטרפו מרצ, גוש שלום, קואליציית נשים לשלום, יש גבול וארגונים נוספים. הוסכם לרכז את ההפגנה סביב הקשר בין כיבוש לדמוקרטיה, ולתבוע את הסרת המצור מעל עזה ואת פירוק ההתנחלויות.

בקרב אלפי הצועדים, שרבים מהם הניפו דגלים אדומים וכרזות, היו חברי כנסת בהווה ובעבר, חברי הנהגות מק"י וחד"ש, חברי מועצת עיריית ת"א-יפו ואישי ציבור נוספים.

בעצרת בכיכר המוזיאון, אמר ח"כ **מוחמד ברכה** (חד"ש), כי: "ההתקפות החריפות על הדמוקרטיה ועל האוכלוסייה הערבית בישראל הם פרי של הכיבוש והדיכוי בשטחים הכבושים. האוכלוסייה הערבית לא תיכנע בפני ההתקפות האלה ותמשיך להניף, יחד עם הכוחות היהודיים המתקדמים, את דגל המאבק לשלום, לשוויון ולדמוקרטיה".

ח"כ **דב חנין** (חד"ש) אמר, כי "ישראל ניצבת על פרשת דרכים: התקדמות לשלום ישראלי-פלסטיני צודק או הידרדרות מסוכנת למלחמה אזורית איומה. נורמות הכיבוש חודרות גם לתוך ישראל וגוברים האיומים על המרחב הדמוקרטי בכל המישורים. המציאות האיומה בשטחים וכרסום הדמוקרטיה בישראל מחייבים התגייסות דחופה של כל כוחות השלום והדמוקרטיה".

ח"כ **ניצן הורוביץ** (מרצ) אמר כי: "השאיפה לשלום זוכה לתנופה מחודשת בעקבות יוזמת אובאמה, שפותחת עידן חדש באזור. ישראל חייבת להיות לצד ארצות-הברית ולהסכים להפסקת ההתנחלויות ולפתרון של שתי מדינות".

שרון מלכי, חברת נציגות סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה, אמרה: "כל עוד ישראל ומדינות האזור ממשיכות להוציא תקציבי עתק על מה שקרוי 'ביטחון', לא נוכל לחיות חיים של חינוך הוגן, בריאות לכל, סביבה מקיימת וחיי תרבות פוריים. השיטה של חינוך 'בזול', סביבה 'בזול', בריאות 'בזול' – עולה לכולנו ביוקר".

באוניברסיטה הפתוחה קרובים לחתימה על הסכם קיבוצי

מסתמן פתרון בשביתת המנחים באוניברסיטה הפתוחה, הנמשכת כבר 7 שבועות: נציגי הפורום המייצג של סגל ההוראה הודיעו בסוף השבוע שעבר, כי הם מקבלים את הצעת הוועדה לתקצוב ותכנון של המועצה להשכלה גבוהה (ות"ת) למתווה, שעיקרו - חתימה על הסכם קיבוצי באוניברסיטה הפתוחה, שיתבסס על עקרונות הסכם הסגל הזוטר, שנחתם באוניברסיטאות בסוף השנה שעברה.

"ביטחון" נגד חופש ביטוי

תחת הכותרת "מדברים ביטחון", נערך ב-3.6 באוניברסיטת בן-גוריון כנס, בו נמסרו עדויותיהם של סטודנטים ומרצים, נפגעי "המחלקה לביטחון" של האוניברסיטה. הכנס נערך בעקבות מעצרה של נועה סלור, סטודנטית פעילת חד"ש. סלור נעצרה בעת שהפיצה בפתח הקמפוס כרוזים בגנות הצעת "חוק הנכבה".

הכנס נערך ביוזמת המחלקה לפוליטיקה וממשל, בה לומדת סלור לתואר שני, ונדונה בו התנהלות מחלקת הביטחון של האוניברסיטה והשלכותיה על חופש הביטוי בקמפוס. במהלך הכנס הוקרנו עדויות של פעילי שמאל בקמפוס, ובהם פעילי חד"ש רבים, הסובלים מהתנכלויות מצד מחלקת הביטחון בתוך הקמפוס ומחוצה לו. כן נמסר, כי מאז מלחמת עזה, משטרת באר-שבע עוצרת ללא הבחנה מפגינים ומוחים מן השמאל.

לראשונה בחירות לוועד עובדי הניקיון באונ' בן-גוריון

לאחר עשרות שנים של עבודה לא-מאורגנת, יתקיימו ב-15.6 לראשונה בחירות לוועד עובדי הניקיון באוניברסיטת בן-גוריון. מתנדבים רבים שוקדים על הכנת הבחירות. דוברת ההתארגנות מסרה, כי 16 מועמדות הגישו את מועמדותן לוועד, דבר המעיד על עוצמתן של העובדות ועל השתחררותם מהפחד מהמעסיק. סמינר למועמדות הכשיר אותן לתפקיד החשוב שהן ימלאו. פעילים למען צדק חברתי בקרב המרצים והסטודנטים נקראו להתייצב בקלפיות, כדי להביע תמיכה בעובדות ובבחירות לוועד.

עובדי נתיבי נוי התארגנו

ההסתדרות במרחב אשדוד ארגנה את עובדי נתיבי נוי, חברה בת של אשטרום, ופתחה במשא ומתן עם ההנהלה להסדרת תנאי העסקתם ולפיצויים מוגדלים למפוטרים. 47 העובדים פנו להסתדרות לאחר שחברת אקרשטיין, שרכשה את נתיבי נוי מאשטרום, הודיעה על סגירתה הקרובה.

חוג אחווה – חיפה
שד' בן-גוריון 39
ביום ד', 17.6, בשעה 20.00
דיון על ההצגה "השיבה לחיפה"
בהשתתפות הבימאי **סיני פתר**

הגדה השמאלית
אחד העם 70, ת"א
ביום ב', 15.6, בשעה 20.00
גאווה בתל-אביב
רב שיח בהשתתפות מיכל עדן, ראפת חטאב, נורה גרינברג ודלית באום

ת"ד 26205, ת"א 61261, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il
אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il